

14 [19] 2024

EESTI KUNSTIMUUSEUMI TOIMETISED

PROCEEDINGS OF THE ART MUSEUM OF ESTONIA

Vabanumber
Varia Issue

14 [19] 2024

EESTI KUNSTIMUUSEUMI TOIMETISED

PROCEEDINGS OF THE ART MUSEUM OF ESTONIA

Vabanumber
Varia Issue

 EESTI KUNSTIMUUSEUM

TALLINN 2024

Esikaanel: Alar Nurkse koostatud värvikaart
On the cover: colour chart made by Alar Nurkse

Ajakirjas avaldatud artiklid on eelretsenseeritud.
All articles published in the journal were peer-reviewed.

Toimetuskolleegium / Editorial Board:

Kristiāna Ābele, PhD (Lāti Kunstiakadeemia, Riia / Art Academy of Latvia, Riga)
Ēva Forgács, PhD (Disainikolledž ArtCenter, Pasadena, USA / ArtCenter College of Design,
Pasadena, USA)
Sirje Helme, PhD (Eesti Kunstimuuseum, Tallinn / Art Museum of Estonia, Tallinn)
Kadi Polli, PhD (Eesti Kunstimuuseum, Tallinn / Art Museum of Estonia, Tallinn)
Elina Räsänen, PhD (Helsingi Ülikool, Soome / University of Helsinki, Finland)

Peatoimetaja ja numbri koostaja / Editor-in-chief and editor of the issue: Greta Koppel, PhD
Keeletoimetajad / Language editors: Klaire Kolmann (eesti keel / Estonian),
Richard Adang (inglise keel / English)
Tõlkija / Translator: Madli Valk (eesti-inglise / Estonian-English)
Kujundus / Graphic design: Tuuli Aule (küljendus ja uuendatud makett / layout and design concept),
Mari Kaljuste (baasmakett / basic design concept)

Eesti Kunstimuuseum / Art Museum of Estonia
Weizenbergi 34 / Valge 1, 10127 Tallinn, Eesti / Estonia
kunstimuuseum.ekm.ee

Täname / Acknowledgements:

© Väljaandja Eesti Kunstimuuseum 2024
© Published by the Art Museum of Estonia 2024
© Tekstide autorid / Authors of the texts
© Teoste ja fotode autorid ja/või autoriõiguste valdajad / Artists and photographers and/or copyright holders of the artworks and photographs

ISSN 1736-5503
ISBN 978-9949-687-60-2

Trükk / Printed by:
Tallinna Raamatutrükikoda

*Palume teoste ja/või fotode autoriõiguste omanikel ja/või haldajatel, kellega ei ole ühendust saadud, pöörduda vajadusel Eesti Kunstimuuseumi poole.
The copyright owners and/or holders of artworks and/or photographs who have not been notified may contact the Art Museum of Estonia.*

Sisukord / Contents

Greta Koppel

- Saateks 5
- Foreword 8

ARTIKLID / ARTICLES

Juta Kivimäe

- Kristjan Rauda majamuuseum Nõmmel. Muuseumi asutamine, esimesed tööaastad murdelisel ajal ja muuseumi sulgemine 2008. aastal 13
- The Kristjan Raud House Museum in Nõmme: The Founding of the Museum, the First Momentous Years of Functioning, and the Closing Down of the Museum in 2008 33

Ragne Soosalu

- Mitte päris oma, mitte päris võõras. Erna Brinckmanni minapildid, karikatuurid ja retseptatsioon sõdadevahelises Eestis 66
- Neither Fully “Ours” nor a Complete “Other”: Erna Brinckmann’s Self-images, Cartoons and Reception in Estonia in the Interwar Period 79

Darja Jefimova

- Konrad Mägi looming tehniliste uuringute valguses 105
- Konrad Mägi’s Oeuvre in the Light of Technical Studies 116

Alar Nurkse

- Konrad Mägi loomingu säilitamise kogemustest ja uuringutest 136
- Conserving the Oeuvre of Konrad Mägi: Experiences and Technical Studies 151

JUHTUMIUURINGUD / CASE STUDIES

Juta Keevallik

- Konstantin (Constantin) von Kügelgen (1810–1880)
ja Bartolomeo Pinelli (1781–1835) 185
- Writing Baltic Post-War Art Histories: Untimeliness and the Case
of Anu Pöder 189

Greta Koppel

- Elisabeth Bicker van Swieteni portree Eesti Kunstimuuseumi kogus 199
- Portrait of Elisabeth Bicker van Swieten in the Collection of the
Art Museum of Estonia 203

Mai Levin

- Viimane portree 210
- The Last Portrait 213

Autorid / Authors 219

Varem ilmunud / Previously Published 224

Saateks

Eesti Kunstimuuseumi Toimetised on kord aastas ilmuv eelretsenseeritud teadusajakiri, mida annab välja Eesti Kunstimuuseum. Ajakirjas avaldatakse artikleid üldistel museoloogilistel teemadel, aga ka konkreetsemalt kunstielu valdkondi ning kunstiteoste uurimist, säilitamist ja eksponeerimist puudutavaid käsitlusi, mis aitavad kas otseselt või kaudsemalt tutvustada ja mõtestada Eesti Kunstimuuseumi kogusid, ajalugu ja missiooni. Toimetised jaotuvad nii erinumbriteks, kus fookus on suunatud ühele kindlale uurimisteemale, kui ka vabanumbriteks. Ajakiri on välja kasvanud Kadrioru kunstimuuseumis (toona väliskunstimuuseum) algatatud rahvusvaheliste kevadkonverentside sarja artiklikogumikust (2007), millest sai peagi kogu Eesti Kunstimuuseumi rahvusvahelist teaduskoostööd tutvustav uurimuslike artiklite kogumik eesmärgiga pakkuda kunstinähtuste ja -teemade käsitlemiseks laiemat dialoogiruumi.

Sooviga dialoogiruumi veelgi laiendada koostame Eesti Kunstimuuseumi Toimetisi käesolevast numbrist alates ka vabanumbriteks, kuhu valib avaliku kutsungi tulemusel laekunud ettepanekute seast artiklid toimetuskolleegium.

Käesolevasse ajakirja on koondatud Eesti Kunstimuuseumi kogude ja muuseumi ajalooa seotud artiklid, mis avavad kunstiajaloolast teadmisolet, mälu ja kunstiteoste säilitamist puudutavaid teemasid. Eesti Kunstimuuseumi kauaaegne töötaja **Juta Kivimäe** annab oma artiklis „Kristjan Raua majamuuseum Nõmmel“ ülevaate 40 aastat tagasi avatud majamuuseumi saamisloost, tegutsemisajast murrangulistel aastatel enne Eesti taasiseseisvumist ning sulgemise põhjustest. Muuseum, mis tänapäeva muuseumimaastikul võiks edukalt täita kogukonna ühendamise funktsiooni (Nõmmel) ja tutvustada samal ajal Kristjan Raua loomingu unikaalset, isiklikumat osa (visandid ja eskiisid eksponeerituna kunstniku ateljees koos säilinud ateljeesisustuse ja töövahenditega), pidi omal ajal maksma lõivu Eesti Kunstimuuseumi Kumu filiaali ehitusele ja ministeeriumi jäigale hoiakule amortiseerunud hoone renoveerimise suhtes tollal kehtinud omandivormi tingimustes. Mälestuste toel ühe kadunud muuseumi ajalugu dokumenteerivas ülevaates on kaudselt tõstatatud ka laiem väikemuuseumide olemusvõitluse teema. Eesti Kunstimuuseumi maalikogu hoidja (kuni 2024) **Darja Jefimova** ja maalikonservaator **Alar Nurkse** käsitlevad oma kirjutistes Konrad Mägi (1878–1925) loomingu uurimist tehniliste uuringute valguses. Neist esimese artikkel tugineb 2023. aastal Eesti Kunstiakadeemias kaitstud magistritööle ja autor on

eeskätt pööranud tähelepanu tehniliste uuringute meetoditele ning nende abil kogutud informatsioonile, mis võimaldab mõista Mägi töömeetodeid ja sellest lähtuvalt hinnata tema teoste füüsilist haprust. Ühtlasi toob Jefimova välja tehniliste uuringute kasulikkuse Mägi loomingu autentsuse määramisel, mis on viimase kümne aasta jooksul muutunud aktuaalseks seoses kunstniku loomingu intensiivse tutvustamisega. Alar Nurkse jagab oma pikaajalist kogemust Konrad Mägi maalide konserveerimisel ja nende seisundi jälgimisel. Ta lisab tähelepanekuid teoste seisukorra kohta, pakkudes lahendusi, kuidas lagunemisprotsesse pidurdada ja neile praktikas teadlikumalt läheneda, mille puhul peab oluliseks tasakaalu leidmist muuseumi intensiivse näitusetgevuse ja teose võimalikult pikaajalise säilitamise vahel. Nurkse on vaadelnud ka Mägi võtet oma töid korduvalt üle maalida. Peamise põhjusena näeb ta kunstniku rahulolematust looduga ja tõstatab sellega seoses tehniliste uuringute avaldamise küsimuse eetilisest vaatenurgast, rõhutades empaatilise lähenemise tähtsust uurimistöös.

Kunstileadlane **Ragne Soosalu** tutvustab oma artiklis baltisaksa naiskunstniku Erna Brinckmanni (1899–1967) Eesti Kunstimuuseumis säilitatavat teoste kogu (annetati muuseumile 1970. aastatel) ja arhiivi (Eesti Kunstimuuseumi ost 2016). Artiklis leiavad lähemat käsitlust kolm suviste matkamälestustega joonistusalbumit, mis on Eesti kunstiajaloo kontekstis erandlikud: esiteks oli Brinckmann Natalie Mei ja Dagmar Bette-Punga kõrval üks väheseid naiskarikaturiste sõdadevahelises Eestis, teiseks aga moodustavad albumid ainulaadse visuaalse autobiograafilise narratiivi, mis võimaldab analüüsida joonistusi minapildi loomise ning kultuurilise ja sotsiaalse kuuluvuse kujutamise vaatest. Soosalu artiklis on läbi põimunud baltisaksa kunsti, naiskunstnike ja karikatuuri teema. Kõik need on kunstiajaloo varasemates käsitlustes olnud pigem marginaalses rollis, kuid seda huvitavama ja isikupärasema pildi avab juhtum praegu.

Kogumiku raportite osa hõlmab kolme lühiartiklit, kus tutvustatakse uusi teadmisi Eesti kogudes säilitatavate teoste kohta. Kunstiajaloolane **Juta Keevallik** selgitab baltisaksa kunstniku Konstantin von Kügelgeni (1810–1880) töömeetodeid: omamoodi *copy-paste*-meetodil laenas kunstnik sageli oma teoste figuurid Itaalia žanrikunstniku Bartolomeo Pinelli populaarsetest rahvalikke tüüpe kujutavatest gravüürisarjadest. **Greta Koppel** täpsustab Eesti Kunstimuuseumi väliskunsti kogusse kuuluva teose, Hollandi 17. sajandi nimeka maalikunstniku Bartholomeus van der Helsti (1613–1670) maalitud portree valmimisaega ja identifitseerib maalil kujutatud isiku: mitukümmend aastat pealkirja „Daam mustas“ kandnud portreel on jäädvustatud 17. sajandi Amsterdami mõjuvõimsa perekonna liige Elisabeth Bicker van Swieten, kes abiellus 1646. aastal tulevase linnapea Andries de Graeffiga. Kolmanda lühiartikli autor, kauaaegne kunstimuuseumi spetsialist ja kunstiekspert **Mai Levin** tuvastas isiku 19. sajandi algusest pärit Vene miniatuurmaalil: tegu on viimase portreega, mis maaliti vürstinna Jevgenija Dolgorukovast. Identifitseeritud isikute kaudu kasvab ka teoste kui ajaloodokumentide väärtus – neist esimene on poliitilise pereliidu ametlik avaldus, teine aga hoopis intiimsemat laadi mälestusportree kallimast. Loodetavasti annab Levini avastus tõuke jätkata Eesti Kunstimuuseumis Konstantin Toominga unikaalse miniatuurikogu konserveerimist ja digiteerimist, sest ka see on projekt,

mis aitab tuua muuseumihoidlas talletatud põneva kunstiloomingu laiema avalikkuse ette, et püsiks huvi ja uudishimu säilitatavat kunstipärandit uurida ning avastada.

Greta Koppel

Eesti Kunstimuuseumi Toimetiste peatoimetaja

Foreword

Proceedings of the Art Museum of Estonia is a peer-reviewed scholarly journal issued annually by the Art Museum of Estonia. The journal publishes articles covering general topics related to museology, as well as discussions of more specific art-related themes, such as studying, conserving and exhibiting art works, which either directly or indirectly promote the popularisation and interpretation of the collections, history and mission of the Art Museum of Estonia. The Proceedings are published either as special issues focussing on one particular field of study or as free-compilation issues. The journal grew out of a collection of articles, first issued in 2007, based on the series of international spring conferences held at the Kadriorg Art Museum (the Museum of Foreign Art at the time), which soon turned into a collection of scholarly articles showcasing the international scientific cooperation of the Art Museum of Estonia. The purpose of the Proceedings was to provide a more ample dialogue space for discussions on art phenomena and art-related topics.

This is the first free-compilation issue of the Proceedings with the aim of providing an even broader space for dialogues: such free-compilation issues will from now on consist of articles selected by the editorial board from among proposals received after a public call for proposals for articles.

This issue of the journal contains articles that deal with the collections and history of the Art Museum of Estonia and handle topics related to the production of art historical knowledge and the preservation of memory and artworks. In her article *The Kristjan Raud House Museum in Nõmme*, **Juta Kivimäe**, a long-time employee of the Art Museum of Estonia, provides an overview of the house museum's beginnings 40 years ago, its role in the turbulent years preceding the restoration of Estonia's independence, and the reasons for its shutdown. The construction of the new subsidiary of the Art Museum of Estonia, the Kumu Museum, and the unrelenting position of the Ministry of Culture not to renovate a depreciated building under the ownership regime of the time took a toll on the house museum, which under current circumstances might successfully unite the community (in Nõmme) and popularise the unique and more personal part of the oeuvre of Kristjan Raud (sketches and studies displayed in the artist's studio, together with the original furniture and art supplies). Based on memories and documenting the history of a lost museum,

the overview indirectly raises the broader issue of a small museum's struggle for survival. **Darja Jefimova**, who worked as the keeper of the painting collection of the Art Museum of Estonia until 2024, and the painting conservator **Alar Nurkse** discuss in their articles the oeuvre of Konrad Mägi (1878–1925) from the viewpoint of technical research. Jefimova's article is based on her master's thesis, which she defended at the Estonian Academy of Arts in 2023. Her focus is mainly on the methods of technical research and the information thus gathered, which sheds light on Mägi's painting techniques and enables researchers to assess the physical fragility of his works. The author also points out the usefulness of technical studies in assessing the authenticity of Mägi's oeuvre, which is an issue that has become topical in the past decade due to the active showcasing of the artist's legacy. Alar Nurkse shares his long experience in conserving Konrad Mägi's paintings and observing their condition. The article includes his notes on the condition of paintings and his suggestions regarding ways to halt the processes of degradation and to approach them in a more conscious manner, which means finding a balance between the intense exhibiting practices of the museum and the long-term preservation of an artwork. Nurkse goes on to discuss Mägi's habit of overpainting his works: he regards the artist's dissatisfaction with his own creation as the main reason for overpainting and raises the question of the ethical viewpoint in publishing the results of technical studies. Nurkse also emphasises the significance of empathy in scientific research.

The art historian **Ragne Soosalu** introduces in her article the collection and archives of the Baltic-German woman artist Erna Brinckmann (1899–1967), which are preserved at the Art Museum of Estonia. The collection was donated to the museum in the 1970s, and the archives were purchased by the museum in 2016. The article discusses three albums of drawings with summertime hiking memories by Brinckmann. The albums are unique in the context of Estonian art because, firstly, Brinckmann was – alongside Natalie Mei and Dagmar Bette-Punga – one of the very few women cartoonists in Estonia in the interwar period; secondly, these albums constitute an idiosyncratic visual autobiographical narrative that allows for an analysis of the drawings as a means of creating one's self-image and expressing cultural and social affiliation. Soosalu's article is a discussion of Baltic-German art, women artists and the art of cartoons: all topics that have played rather marginal roles in art history thus far, making this particular case especially unique and interesting.

The reports section of the compilation includes three short articles that shed light on new information about works preserved in Estonian collections. The art historian **Juta Keevallik** explains the working methods of the Baltic-German artist Konstantin von Kügelgen (1810–1880): applying a sort of copy-and-paste method, the artist borrowed figures for his works from the Italian genre artist Bartolomeo Pinelli's popular series of engravings depicting simple people. **Greta Koppel** specifies the date of completion of a portrait in the collection of the Art Museum of Estonia painted by the renowned 17th-century Dutch painter Bartholomeus van der Helst (1613–1670), and identifies the person depicted in the painting: the portrait that for decades was titled *Lady in Black* depicts Elisabeth Bicker van Swieten, a member of one of the most powerful families in 17th-century

Amsterdam, who in 1646 married the future mayor, Andries de Graeff. The author of the third short article, the art expert and long-time specialist of the Art Museum of Estonia **Mai Levin**, identified the person in a 19th-century Russian miniature painting: it is the last portrait painted of Princess Yevgeniya Dolgorukova. Through the identification of people depicted, the value of paintings as historical documents increases: the first above-mentioned painting was an official declaration of a political alliance between families, the second a more intimate commemorative portrait of a loved one. Levin's discovery will hopefully serve as an incentive to continue conserving and digitising Konstantin Tooming's unique collection of miniatures at the Art Museum of Estonia, because this is also a project that helps to bring fascinating artworks kept in the museum's repository before the broader public, ensuring a continued interest in and curiosity about studying and discovering preserved art heritage.

Greta Koppel

Editor-in-chief of the Proceedings of the Art Museum of Estonia

Autorid Authors

Juta Kivimäe (sünd 1952), MA, lõpetas 1976. aastal Tartu Ülikooli kunstiajaloolasena ja kaitses 1998. aastal Tallinna Pedagoogikaülikooli (praegu Tallinna Ülikool) kultuuriteaduskonnas magistriväitekirja. Oma uurimistöös keskendub ta 20. sajandi kunstiajaloole, eeskätt skulptuurile. Alates 1983. aastast on ta töötanud Eesti Kunstimuuseumis nii teadurina kui ka Kristjan Raua majamuuseumi juhatajana (1983–1991) ja alates 1999. aastast skulptuurikogu juhatajana. Ta on kureerinud arvukaid näitusi Eesti Kunstimuuseumis ja mujal, sh „Eesti esimesed nais-skulptorid“ (2004, Adamson-Ericu muuseum); „Ülo Õun. Kunstnik katkeval avastusrajal“ (2009, Kumu kunstimuuseum), mille eest ta pälvis 2010. aastal Eesti Kultuuriministeeriumi parima näituse ja Eesti Kunstiteadlaste Ühingu aastapreemia; „Jaak Soans. Varjud“ (2012, Tallinna Kunstihoone); „Eveline von Maydell. Mustvalge maailm“ (2014, Kadrioru kunstimuuseum); „Meie modernism. Eesti skulptuur 1960.–1970. aastatel“ (2014, Kumu kunstimuuseum); „Kadunud Eesti skulptorid. Linda Sõber ja Endel Kübarsepp“ (2018, Kumu kunstimuuseum); „Maire Männik. Eesti legend Pariisis“ (2019, Kumu kunstimuuseum). Kivimäe on koostanud näitusekatalooge ja teadusartikleid ning kirjutanud filmistsenaariume ja kunstikriitikat. Oma erialase töö eest on ta pälvinud mitmeid riiklikke tunnustusi. 2014. aastal nimetati ta Eesti Kunstnike Liidu auliikmeks.

Juta Kivimäe (b. 1952), MA, graduated from the University of Tartu in 1976 as an art historian and defended her master's thesis at the Faculty of Culture of the Tallinn Pedagogical University (now Tallinn University) in 1998. In her research, she focuses on the art history of the 20th century, primarily sculpture. She has worked at the Art Museum of Estonia since 1983 as a researcher and as the Head of the Kristjan Raud House Museum (1983–1991), and in 1999 she became the Head of the Sculpture Collection. She has curated numerous exhibitions at the Art Museum of Estonia and elsewhere, including *First Estonian Women Sculptors* (2004, Adamson-Eric Museum) and *Ülo Õun: Artist Interrupted* (2009, Kumu Art Museum); for the latter, she received the Best Exhibition Award of the Estonian Ministry of Culture and the Annual Prize of the Estonian Society of Art Historians in 2010. She has also curated *Jaak Soans: Shadows* (2012, Tallinn Art Hall); *Eveline von Maydell: A World in Black and White* (2014, Kadriorg Art Museum); *Our Modernism: Estonian Sculpture in the 1960s–1970s* (2014, Kumu Art Museum); *Lost Estonian Sculptors: Linda Sõber and Endel Kübarsepp* (2018, Kumu Art Museum);

and *Maire Männik: Estonian Legend in Paris* (2019, Kumu Art Museum). Kivimäe has compiled exhibition catalogues and written research articles, screenplays for films and art criticism. She is the recipient of various national awards for her work. In 2014, she was made an honorary member of the Estonian Artists' Association.

Ragne Soosalu (sünd 1984) on õppinud Tartu Ülikoolis ja Eesti Kunstiakadeemias kunstiajalugu. Aastatel 2006–2022 töötas ta Eesti Kunstimuuseumis ning on praegu Eesti Kunstiakadeemias doktorant-nooremteadur, kes õpetab kõrgkooli esimesel tasemel. Tema doktoritöö keskendub 20. sajandi esimese poole baltisaksa ja vene naiskunstnikele Eestis, varasemalt oli tema uurimisvaldkonnaks meedia- ja elektrooniline kunst. Eesti Kunstimuuseumis on ta kureerinud ja kaaskureerinud mitmeid näitusi, nagu Kumu kunstimuuseumi näitused „gateways. Kunst ja võrgustunud kultuur“ (2011), „Sünkroonist väljas. Helikunstist vaatega minevikku“ (2013), „Vaikus on kuldne. Ilmar Laaban ja eksperimendid helis ning keeles“ (2015), „Kaarel Kurismaa. Kollase valguse orkester“ (2018); ühtlasi on ta koostanud ja toimetanud nende näitustega kaasnenud kataloogid.

Ragne Soosalu (b. 1984) studied art history at the University of Tartu and the Estonian Academy of Arts. She worked at the Art Museum of Estonia from 2006 until 2022. Currently, she is a PhD student and a junior researcher at the Estonian Academy of Arts, while also teaching bachelor's students of the university. Her doctorate thesis focuses on Baltic German and Russian female artists in Estonia in the first half of the 20th century. In the past, she has also researched media and electronic art. While working at the Art Museum of Estonia, she curated and co-curated several exhibitions at the Kumu Art Museum, such as *gateways: Art and Networked Culture* (2011), *Out of Sync: Looking Back at the History of Sound Art* (2013), *Silence d'Or: Ilmar Laaban and Experiments in Sound and Language* (2015), and *Kaarel Kurismaa: Yellow Light Orchestra* (2018). She also compiled and edited the catalogues accompanying these exhibitions.

Darja Jefimova (sünd 1997), MA, on omandanud Eesti Kunstiakadeemias bakalaureusekraadi kunstiteaduse ja visuaalkultuuri uuringute erialal ning kaitsnud magistrikaadi 2023. aastal muinsuskaitse ja konserveerimise alal. Tema magistritöö „Mägi materjalid. Konrad Mägi maalide haprusest tehniliste uuringute valguses“ päädis veel samal aastal Eesti Kunstimuuseumis Kumu projektiruumi näitusega „Konrad Mägi lähivaates“ ning pälvis ühtlasi Muinsuskaitseameti eripremia riiklikul üliõpilaste teadustööde konkursil. Tema uurimishuvi hõlmab peamiselt ennetava konserveerimise valdkonda, aga ka tehnilise kunstiajaloo distsipliini ning üldisemalt 20. sajandi alguse kunstiajalugu. Pärast bakalaureusekraadi omandamist töötas ta Eesti Kunstimuuseumis maalikogu hoidjana, 2024. aastal asus tööle Muinsuskaitseametis. Samuti koordineerib ta Eesti Kunstiakadeemias museoloogia erialal moodulit „Muuseumi kogud ja säilituspraktikad“.

Darja Jefimova (b. 1997), MA, obtained a bachelor's degree in art history and visual culture at the Estonian Academy of Arts and defended her master's thesis in cultural heritage and conservation in 2023. The same year, her master's thesis, *Mägi's Materials: The Fragility of*

Konrad Mägi's Paintings in the Light of Technical Studies, culminated in the exhibition *Konrad Mägi in Close-up* at the Art Museum of Estonia. The exhibition was held in the project space of the Kumu Art Museum. The thesis also received a special award at the national student research competition of the National Heritage Board. Her research mainly focuses on preventive conservation, as well as technical art history and the art history of the beginning of the 20th century in general. After obtaining her bachelor's degree, she took up the position of the Keeper of the Painting Collection at the Art Museum of Estonia, and in 2024 started working in the National Heritage Board of Estonia. She also coordinates the study module titled *Collection and Conservation Practices in Museums*, which is part of the museology programme at the Estonian Academy of Arts.

Alar Nurkse (sünd 1959), MA, on Eesti Kunstimuuseumi maalikonserveerija. 1987. aastal kaitses ta õli- ja temperamaali konserveerimist käsitleva diplomitöö Ilja Repini nimelises maali-, skulptuuri- ja arhitektuuriinstituudis Peterburis. Alates 1987. aastast on ta töötanud Eesti Kunstimuuseumis, kus ta oli aastatel 1987–1992 ja 2001–2007 ka konserveerimisosakonna juhataja. Nurkse aastakümneid pikk konserveeritöö muuseumis hõlmab maalikunsti keskajast kuni 20. sajandini. Praktilise konserveerimistöö kõrval on ta läbi viinud ka kunstiteoste tehnilisi uuringuid. Konserveerija ja uurijana on ta osalenud mitmes rahvusvahelises uurimis- ja näituseprojektis („Bosch ja Bruegel. Ühe maali neli jälge“ aastal 2011 ja „Aivazovski. Ideaali otsingul“ aastal 2018 Kadrioru kunstimuuseumis) ning pälvinud selle töö eest ka riikliku tunnustuse. Nurkse on esinenud arvukatel konserveerimisalastel konverentsidel, avaldanud artikleid ja tegelema ka kureerimisega. Külalislektorina on ta õpetanud Eesti Kunstiakadeemias juba kolmkümmend aastat, sh juhendanud maalitehnika ja -tehnoloogia ajaloo praktikume.

Alar Nurkse (b. 1959), MA, is a conservator of paintings at the Art Museum of Estonia. In 1987, he defended his diploma thesis on the preservation of oil and tempera paintings at the Ilya Repin Leningrad Institute for Painting, Sculpture and Architecture. He has worked at the Art Museum of Estonia since 1987, where he was the Head of the Conservation Department in 1987–1992 and 2001–2007. The conservation efforts of Nurkse at the museum, spanning decades, include paintings from the Middle Ages to the 20th century. In addition to practical conservation, he has also conducted technical research into art. As a conservator and a researcher, he has participated in several international research and exhibition projects (e.g. *Tracing Bosch and Bruegel: Four Paintings Magnified* in 2011 and *Aivazovsky: In Search of the Ideal* at the Kadriorg Art Museum in 2018) and has also received national recognition for his work. Nurkse has spoken at numerous conservation conferences, published articles and been involved in curating exhibitions. He has taught at the Estonian Academy of Arts as a guest lecturer for three decades; among other things, he has taught practical classes on the history of painting techniques and technology.

Juta Keevalik (sünd 1943), MA, on õppinud Tartu Ülikoolis ajalugu ja kunstiajalugu ning kaitsnud Eesti Kunstiakadeemias magistrikraadi. Aastatel 1961–1971 töötas ta Eesti Kunstimuuseumis, sh 1969–1971 maalikogu juhatajana. Aastast 1972 töötas ta Teaduste Akadeemia

Ajaloo Instituudi kunstiajaloo sektoris teadurina ning oli 1993–1999 sektori juhataja kohusetäitja. Praegu vabakutseline Keevallik on töötanud aastakümneid kunstiajaloo õppejõuna Tartu Ülikoolis ning õpetanud mittekoosseisulise lektorina Eesti Kunstiakadeemias. Ta on avaldanud uurimusi nii Lääne-Euroopa vanemast maalikunstist kui ka kunstikogumisest ja kunstikirjutusest 19. sajandi Eestis. Samuti on ta kõrgelt hinnatud toimetaja ning alates 2005. aastast ilmuva koguteose „Eesti kunsti ajalugu“ toimetuskolleegiumi liige (tema koostatud ja toimetatud on 2020. aastal ilmunud neljas köide, kus vaadeldakse aastaid 1840–1900 Eesti kunsti loos). Keevallik on kahekordne Kristjan Raua preemia laureaat (1978 ja 2020). 2023. aastal nimetati ta Eesti Kunstiteadlaste ja Kuraatorite Ühingu auliikmeks.

Juta Keevallik (b. 1943), MA, studied history and art history at the University of Tartu and received her master's degree at the Estonian Academy of Arts. In 1961–1971, she worked at the Art Museum of Estonia, which included a stint as the Head of the Painting Collection in 1969–1971. In 1972, she took up her position as a research fellow at the Art History Sector of the Institute of History of the Estonian Academy of Sciences, and between 1993 and 1999, she was the acting head of the sector. Keevallik, who is currently a freelancer, has worked as a lecturer of art history at the University of Tartu and taught at the Estonian Academy of Arts as a non-tenured lecturer for decades. She has published research papers on early painting in Western Europe as well as on art collections and art publications in 19th-century Estonia. She is also a highly esteemed editor and a member of the editorial board of *History of Estonian Art*, a multi-volume work, with the first volume published in 2005 (she compiled and edited the 4th volume, published in 2020 and dedicated to the period between 1840 and 1900 in the history of Estonian art). Keevallik has received the Kristjan Raud Art Award twice (in 1978 and 2020). In 2023, she was made an honorary member of the Estonian Society of Art Historians and Curators.

Greta Koppel (sünd 1978), PhD, on kunstiajaloolane ja kuraator. 2021. aastal kaitses ta Eesti Kunstiakadeemias doktorikraadi väitekirja „Hüvasti konossöörlus? Kunstiteos kui kunstiajaloolise uurimise kese“. Tema uurimisvaldkonnaks on varauusaegne, eriti Madalmaade 15.–17. sajandi kunst. Alates 2002. aastast töötab ta Eesti Kunstimuuseumis (2002–2006 Niguliste muuseumis ja alates 2007. aastast kuni praeguseni Kadrioru kunstimuuseumis). 2023. aastast on ta perioodilise teadusajakirja Eesti Kunstimuuseumi Toimetised peatoimetaja. Alates 2004. aastast on ta kureerinud mitmeid, ka rahvusvahelist koostööd hõlmavaid näitusi, sh 2011. aastal Kadrioru kunstimuuseumi näitus „Bosch ja Bruegel. Ühe maali neli jälge“ (koostöös Taani Rahvusgalerii, Glasgow' Ülikooli ja Glasgow' Kunstigaleriiga) ning 2018. aastal Kumu kunstimuuseumi näitus „Michel Sittow. Eesti maalikunstnik Euroopa õukondades“ (koostöös Washingtoni Rahvusgaleriiga). Aastatel 2021–2023 oli ta Niguliste muuseumi rahvusvahelise uurimis- ja näituseprojekti „Michel Sittow Põhjas? Altariretaablid kahekõnes“ kaaskuraator. Ta on avaldanud mitmeid teadusartikleid ning koostanud näituste ja kogude katalooge. Alates 2004. aastast on ta rahvusvahelise Madalmaade kunsti kuraatorite organisatsiooni CODART liige.

Greta Koppel, (b. 1978), PhD, is an art historian and curator. Koppel defended her dissertation, *Farewell to Connoisseurship? The Work of Art in the Focus of Art Historical Research*, at the Estonian Academy of Arts in 2021. Her field of expertise is Early Modern Art, especially Netherlandish art from the 15th–17th centuries. She has been working at the Art Museum of Estonia since 2002 (as a curator at the Niguliste Museum (2002–2006) and the Kadriorg Art Museum (2007 – present)). Since 2023 she has been the editor-in-chief of the annually published (peer-reviewed) journal *Proceedings of the Art Museum of Estonia*. Since 2004 she has curated a number of exhibitions that include international collaboration, among others *Bosch and Bruegel: Four Paintings Magnified*, in collaboration with the National Gallery of Denmark, Glasgow University and the Glasgow Art Gallery (at the Kadriorg Art Museum) in 2011, and *Michel Sittow: Estonian Painter at the Courts of Renaissance Europe*, in collaboration with the National Gallery of Art, Washington D. C. (at the Kumu Art Museum) in 2018. In 2021–2023 Koppel co-curated the international research project and exhibition *Michel Sittow in the North? Altarpieces in Dialogue* (at the Niguliste Museum). She has published a number of scholarly essays, and exhibition and collection catalogues. She has been a member of CODART, an international network of curators of the art of the Low Countries, since 2004.

Mai Levin (sünd 1942), MA, lõpetas 1967. aastal Tartu Ülikooli kunstiajaloolasena. Praegu vabakutseline Levin töötas Eesti Kunstimuuseumis aastatel 1961–2016 nii teaduri, graafikaosakonna juhatajana, teadusdirektori kui ka peaspetsialisti ametis. Ta on tegelnud peamiselt Eesti 20. sajandi kunstilooga ja siinse modernse kunsti arenguküsimustega. Samuti on ta oma uurimustes ja näitusetegevuses keskendunud nii Eesti kui ka Lääne-Euroopa maalile ja graafikale ning uurinud põhjalikult Johann Köleri, Eduard Wiiralti ja Kristjan Raua loomingut. Ta on tuntud ka paljude nn suurest kunstiajaloost välja jäetud või tõrjutud teemade ja kunstnike uurija ning tutvustajana. Levin on koostanud arvukalt näitusi, avaldanud katalooge, monograafiaid ja teadusartikleid ning teinud kaastööd alates 2005. aastast ilmuvale koguteosele „Eesti kunsti ajalugu“ (köited 3–5). Levin on oma erialase töö eest pälvinud arvukalt riiklikke tunnustusi. 2023. aastal nimetati ta Eesti Kunstiteadlaste ja Kuraatorite Ühingu auliikmeks.

Mai Levin (b. 1942), MA, graduated from the University of Tartu as an art historian in 1967. Currently a freelancer, Levin worked at the Art Museum of Estonia from 1961 until 2016 as a researcher, Head of the Graphic Arts Department, Director of Research, and Chief Specialist. She has focused mainly on the Estonian art history of the 20th century and the development of modern art here. In her research and exhibitions, she has focused on painting and graphic art in Estonia and Western Europe and has studied the works of Johann Köler, Eduard Wiiralt and Kristjan Raud in depth. She is also known for researching and introducing many topics and artists that were excluded from or marginalised in mainstream art history. Levin has prepared numerous exhibitions, has published catalogues, monographs and research articles, and has contributed to the multi-volume work *History of Estonian Art*, published since 2005 (volumes 3–5). Levin has received many national awards for her professional endeavours. In 2023, she was made an honorary member of the Estonian Society of Art Historians and Curators.

Varem ilmunud
Previously Published

Eesti Kunstimuuseumi Toimetised 1. Meistriteoste lummus. Koopia 19. sajandil. Koostaja Tiina-Mall Kreem. Kadrioru kunstimuuseum. Kevadkonverents 2006. Tallinn: Eesti Kunstimuuseum, 2007 = **Schriften des Estnischen Kunstmuseums 1. Im Bann der Meisterwerke. Die Kopie im 19. Jahrhundert.** Herausgeberin Tiina-Mall Kreem. Kunstmuseum Kadriorg. Frühjahrstagung 2006. Tallinn: Estnisches Kunstmuseum, 2007

Eesti Kunstimuuseumi Toimetised 2. Vene valitsejate portreed. Koostaja Aleksandra Murre. Kadrioru kunstimuuseum. Kevadkonverents 2007. Tallinn: Eesti Kunstimuuseum, 2008 = **Proceedings of the Art Museum of Estonia 2. Portraits of Russian Tsars.** Editor Aleksandra Murre. Kadriorg Art Museum. Spring Conference 2007. Tallinn: Art Museum of Estonia, 2008

Eesti Kunstimuuseumi Toimetised 3. Ühest sajandist teise. Kristjan ja Paul Raud. Koostaja Mai Levin. Kumu kunstimuuseum. Sügiskonverents 2006. Tallinn: Eesti Kunstimuuseum, 2008 = **Proceedings of the Art Museum of Estonia 3. From One Century to the Next. Kristjan and Paul Raud.** Editor Mai Levin. Kumu Art Museum. Autumn Conference 2006. Tallinn: Art Museum of Estonia, 2008

Eesti Kunstimuuseumi Toimetised 4. Erinevad modernismid, erinevad avangardid. Keska ja Ida-Euroopa kunstiprobleemid pärast Teist maailmasõda. Toimetaja Sirje Helme. Kumu kunstimuuseum. Sügiskonverents 2007. Tallinn: Eesti Kunstimuuseum, 2009 = **Proceedings of the Art Museum of Estonia 4. Different Modernisms, Different Avant-Gardes. Problems in Central and Eastern European Art after World War II.** Editor Sirje Helme. Kumu Art Museum. Autumn Conference 2007. Tallinn: Art Museum of Estonia, 2009

Eesti Kunstimuuseumi Toimetised 5. Šveitsi maastikud Balti valgustusaja kunstis. Koostaja Kadi Polli. Kadrioru kunstimuuseum. Kevadkonverents 2008. Tallinn: Eesti Kunstimuuseum, 2009 = **Schriften des Estnischen Kunstmuseums 5. Schweizer Landschaften in der baltischen Kunst.** Herausgeberin Kadi Polli. Kunstmuseum Kadriorg. Frühjahrstagung 2008. Tallinn: Estnisches Kunstmuseum, 2009

Eesti Kunstimuuseumi Toimetised 1 [6]. Balti biidermeier. Panoraame ja lähivaatlusi. Toimetajad Anu Allikvee, Tiina-Mall Kreem. Kadrioru kunstimuuseum. Tallinn: Eesti Kunstimuuseum, 2011 = **Proceedings of the Art Museum of Estonia 1 [6]. Baltic Biedermeier. Panoramas and Introspections.** Editors Anu Allikvee and Tiina-Mall Kreem. Kadriorg Art Museum. Tallinn: Art Museum of Estonia, 2011

Eesti Kunstimuuseumi Toimetised 2 [7]. Tehniline kunstiajalugu – kunstiajaloo tehnikad? Koostaja Greta Koppel. Kadrioru kunstimuuseum. Tallinn: Eesti Kunstimuuseum, 2012 = **Proceedings of the Art. Museum of Estonia 2 [7]. Technical Art History – Technics of Art History?** Editor Greta Koppel. Kadrioru Art Museum. Tallinn: Art Museum of Estonia, 2012

Eesti Kunstimuuseumi Toimetised 3 [8]. Kunst ja reaalspoliitika. Koostaja Sirje Helme. Kumu kunstimuuseum. Tallinn: Eesti Kunstimuuseum, 2013 = **Proceedings of the Art Museum of Estonia 3 [8]. Art and Political Reality.** Editor Sirje Helme. Kumu Art Museum. Tallinn: Art Museum of Estonia, 2013

Eesti Kunstimuuseumi Toimetised 4 [9]. Naiskonstnik ja tema aeg. Koostaja Kersti Koll. Adamson-Ericu muuseum. Tallinn: Eesti Kunstimuuseum, 2014 = **Proceedings of the Art Museum of Estonia 4 [9]. A Woman Artist and Her Time.** Editor Kersti Koll. Adamson-Eric Museum. Tallinn: Art Museum of Estonia, 2014

Eesti Kunstimuuseumi Toimetised 5 [10]. Kunstnik ja Kleio. Ajalugu kunstis 19. sajandil. Koostaja Tiina-Mall Kreem. Kadrioru kunstimuuseum. Tallinn: Eesti Kunstimuuseum, 2015 = **Proceedings of the Art Museum of Estonia 5 [10]. The Artist and Clio. History and Art in the 19th Century.** Editor Tiina-Mall Kreem. Kadrioru Art Museum. Tallinn: Art Museum of Estonia, 2015 = **Schriften des Estnischen Kunstmuseum 5 [10]. Der Künstler und Klio. Geschichte und Kunst im 19. Jahrhundert.** Herausgeberin Tiina-Mall Kreem. Kunstmuseum Kadrioru. Tallinn: Estnisches Kunstmuseum, 2015

Eesti Kunstimuuseumi Toimetised 6 [11]. Jagatud praktikad. Kunstiliikide põimumised sotsialistliku Ida-Euroopa kultuuris. Koostaja Anu Allas. Kumu kunstimuuseum. Tallinn: Eesti Kunstimuuseum, 2016 = **Proceedings of the Art Museum of Estonia 6 [11]. Shared Practices: the Intertwinement of the Arts in the Culture of Socialist Eastern Europe.** Editor Anu Allas. Kumu Art Museum. Tallinn: Art Museum of Estonia, 2016

Eesti Kunstimuuseumi Toimetised 7 [12]. Natuuri rikkus. Loodusläheduse idee ja Düsseldorfis maalikoolkond. Koostaja Tiina Abel. Kumu kunstimuuseum. Tallinn: Eesti Kunstimuuseum, 2017 = **Schriften des Estnischen Kunstmuseum 7 [12]. Der Reichtum der Natur. Die Idee der Naturnähe und die Düsseldorfer Malerschule.** Herausgeberin Tiina Abel. Kunstmuseum Kumu. Tallinn: Estnisches Kunstmuseum, 2017

Eesti Kunstimuuseumi Toimetised 8 [13]. Uurimusi Eesti Kunstimuuseumi kogudest. Koostajad Kersti Kuldna-Türkson, Ulrika Jõemägi. Tallinn: Eesti Kunstimuuseum, 2018 = **Proceedings of the Art Museum of Estonia 8 [13]. Papers on the Collections of the Art Museum of Estonia.** Editors Kersti Kuldna-Türkson and Ulrika Jõemägi. Tallinn: Art Museum of Estonia, 2018

Eesti Kunstimuuseumi Toimetised 9 [14]. Kaotatud ja leitud ruumid: ümberpaiknemised 1990. aastate Ida-Euroopa kunstis ja ühiskonnas. Koostaja Anu Allas. Tallinn: Eesti Kunstimuuseum, 2019 = **Proceedings of the Art Museum of Estonia 9 [14]. Lost and Found Spaces: Displacements in Eastern European Art and Society in the 1990s.** Editor Anu Allas. Tallinn: Art Museum of Estonia, 2019

Eesti Kunstimuuseumi Toimetised 10 [15]. Sümbolistlik kunst Läänemere piirkonnas 1880–1930. Koostaja Liis Pählapuu. Tallinn: Eesti Kunstimuuseum, 2020 = **Proceedings of the Art Museum of Estonia 10 [15]. Symbolist Art and the Baltic Sea Region 1880–1930.** Editor Liis Pählapuu. Tallinn: Art Museum of Estonia, 2020

Eesti Kunstimuuseumi Toimetised 11 [16]. Naiskunstnikud Balti ja Põhjamaade muuseumides. Koostaja Anu Allas. Tallinn: Eesti Kunstimuuseum, 2021 = **Proceedings of the Art Museum of Estonia 11 [16]. Women Artists in Baltic and Nordic Museums.** Editor Anu Allas. Tallinn: Art Museum of Estonia, 2021

Eesti Kunstimuuseumi Toimetised 12 [17]. Uurimusi Eesti Kunstimuuseumi kogudest II. Koostaja Ivar-Kristjan Hein. Tallinn: Eesti Kunstimuuseum, 2022 = **Proceedings of the Art Museum of Estonia 12 [17]. Papers on the Collections of the Art Museum of Estonia II.** Editor Ivar-Kristjan Hein. Tallinn: Art Museum of Estonia, 2022

Eesti Kunstimuuseumi Toimetised 13 [18]. Sarnasus erinevuses. Balti regionaalse kunsti-ajaloo perspektiivid. Koostaja Eda Tuulberg. Tallinn: Eesti Kunstimuuseum, 2023 = **Proceedings of the Art Museum of Estonia 13 [18]. Likeness in Difference: Perspectives on Baltic Regional Art History.** Editor Eda Tuulberg. Tallinn: Art Museum of Estonia, 2023